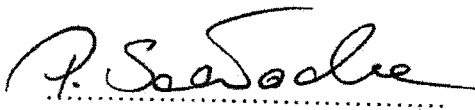

Zatwierdzam

Warszawa, 23 styczeń 2020 r.

Protokół nr 13/2019

z trzynastego posiedzenia Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER

W dniu 5 grudnia 2019 r. w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie odbyło się XIII posiedzenie Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER, w którym udział wzięli przedstawiciele: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jednostki centralnej KSOW, regionalnych sieci LGD, samorządów województw, lokalnych grup rybackich, organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie, pełniącego obowiązki sekretarza Grupy. Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Ad.1 Posiedzeniu, odbywającym się w gmachu MRiRW, przewodniczyła Pani Elżbieta Siemiątkowska - Dyrektor Departamentu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Zastępca Przewodniczącego GTL.

Ad 2. Pani Dyrektor Siemiątkowska przedstawiła agendę spotkania, po czym oddała głos Panu Łukaszowi Tomczakowi, Zastępcy Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w MRiRW. Pan Dyrektor zaproponowała przyjęcie do porządku obrad kwestię *zespołu roboczego do spraw przygotowania proponowanego zakresu merytorycznego dla instrumentu terytorialnego RLKS*, powołanego na XII posiedzeniu GTL-u, które odbyło się w Koszęcinie. Pan Dyrektor zwrócił się z prośbą aby porozmawiać o nowej formule, szerszej roli tego zespołu, tak aby zespół mógł pracować nad zagadnieniami związanymi z przyszłością podejścia LEADER w ramach nowej perspektywy finansowej w ramach WPR-u.

Następnie Pani Dyrektor Siemiątkowska poddała pod głosowanie porządek obrad. Porządek obrad został przyjęty jednogłośnie i przedstawiał się następująco:

1. Otwarcie posiedzenia, wprowadzenie – p. Elżbieta Siemiątkowska, Dyrektor Departamentu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Zastępca Przewodniczącego GTL
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad posiedzenia

3. Zakres prac *Zespołu roboczego do spraw przygotowania proponowanego zakresu merytorycznego dla instrumentu terytorialnego RLKS*
4. Wystąpienie p. Ryszarda Zarudzkiego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
5. Zasady rozdysponowania dodatkowych środków w ramach działania LEADER objętego PROW 2014-2020 – p. Łukasz Tomczak, z-ca dyrektora DROW MRiRW
6. Nowe podejście do ustalania dostępnych środków w ramach poddziałania 19.2 PROW 2014-2020 w kontekście kursu PLN/EUR – p. Łukasz Tomczak, z-ca dyrektora DROW MRiRW
7. Zmiany w zakresie poddziałania 19.3 PROW 2014-2020 – p. Beata Rodak, naczelnik WRT DROW MRiRW
8. Informacja o zmianie przedstawiciela PS LGD w GTL oraz Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich - p. Piotr Sadłocha, Prezes Polskiej Sieci LGD
9. Podjęcie uchwały nr 15 w sprawie zaopiniowania zmian w projekcie Planu Operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 dla działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej” - p. Paweł Krzeczunowicz, Dyrektor CDR w Brwinowie oddział w Warszawie
10. Wolne głosy i wnioski
11. Ustalenie wniosków końcowych i zakończenie posiedzenia

Ad 3. Pani Dyrektor Siemiątkowska przedstawiła osoby wchodzące w skład sześciuosobowego *zespołu roboczego do spraw przygotowania proponowanego zakresu merytorycznego dla instrumentu terytorialnego RLKS*, który działa w ramach GTL: Piotr Piłat przedstawiciel LGD w woj. warmińsko-mazurskim, Piotr Sadłocha, przedstawiciel LGD w woj. świętokrzyskim, Joanna Sokólska, przedstawiciel LGD w woj. podlaskim, Elżbieta Siemiątkowska, przedstawiciel samorządu województwa kujawsko-pomorskiego, Arkadiusz Dąbrowski, przedstawiciel samorządu województwa lubuskiego, Anna Jakubowska, zastępca przedstawiciela samorządu województwa wielkopolskiego.

Następnie Pan Dyrektor Tomczak zaproponował nadanie zespołowi szerszych celów, które będą korespondowały z jego nową nazwą *Zespół do spraw przyszłości podejścia LEADER*. Drugą propozycją jest przedyskutowanie składu zespołu, Dyrektor Tomczak zasugerował, zmianę składu lub jego poszerzenie maksymalnie 8-10 osób, nie tylko o członków GTL-u, lecz innych ekspertów zajmujących się podejściem LEADER, którzy mogą wnieść istotne dla wszystkich informacje w kwestii przyszłości LEADER-a.

Justyna Durzyńska, przedstawiciel samorządu województwa pomorskiego stwierdziła, że nie kwestionuje składu tego zespołu ale proponowałaby, aby w składzie zespołu w większym stopniu uczestniczyli przedstawiciele województw, w których nie wdrażany jest obecnie RLKS. W związku z tym, iż w Koszęcinie nie było obecnego przedstawiciela z SW pomorskiego, Pani Dużyńska wyszła z propozycją, aby wytypować przedstawicieli z UM po większych uzgodnieniach, oczywiście też w powiązaniu z deklaracją wdrażania RLKS-u w województwach.

Andrzej Hałasiewicz, przedstawiciel Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, zwrócił się do uczestników posiedzenia, że z pewnym smutkiem odnotował fakt, że o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczności w nowym okresie programowania mówi się jako o alternatywie w województwach. Podkreślił, iż zdecydowanie wszyscy powinni wywierać presję, żeby to nie była kwestia wyboru, tylko szerokości zakresu tego działania. Zaznaczył, iż trudno sobie wyobrazić, że w nowym okresie programowania będzie jakieś województwo, które RLKS-u nie realizuje i dlatego też podjął ten temat, wyjaśniając, że to zależy od naszej postawy. Jeżeli będziemy mówili, czy może województwa będą wdrażały, czy może nie, to w tym przypadku odpowiedź może paść również, że może jednak nie. Natomiast jeżeli sprawę będziemy określali jasno, że ten nowy okres programowania, nowa formuła jednak wymaga tego wysiłku, żeby ten instrument realizować, to może doprowadzi to do tego, że nie będziemy mówili o tym, które województwa wdrażają, a nawet nie będziemy mówili o tym, które nie wdrażają, bo wszystkie będą realizowały RLKS.

Pan Dyrektor Tomczak jeszcze raz wrócił do tematu składu zespołu, podkreślając aby członkowie grupy zastanowili się nad nowymi osobami, natomiast ostateczny skład zostanie określony w późniejszym terminie. Na chwilę obecną w zespole jest 3 członków ze strony LGD, 3 członków ze strony samorządu. Dyrektor Tomczak poprosił o kandydatury ekspertów, które będą do zespołu wносиły konkretny wkład, zamiarem MRiRW jest stworzenie bardzo konkretnej grupy, z którą pracownicy resortu rolnictwa będą mogli się spotykać, pracować nad dokumentami, dyskutować, tak żeby każdy z członków tej grupy miał prawo się wypowiedzieć.

Pan Paweł Czystoń, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego woj. dolnośląskiego, jako przewodniczący Grupy Roboczej Województw, zaproponował, iż z 16 województw grupa zbierze zgłoszenia osób, następnie przeprowadzone zostanie demokratyczne głosowanie nad kandydatami, po którym grupa poinformuje sekretariat GTL-u oraz MRiRW o ekspertach wybranych do zespołu.

Pan Dyrektor Tomczak podkreślił, iż dyskusja nie dotyczy zespołu do spraw wielofunduszowego LEADER-a czy RLKS-u. Zespół będzie prowadził pracę dotyczące podejścia LEADER w ramach nowej perspektywy finansowej WPR-u. Tematyka LEADER-a i jego przyszłości, jest i dotyczy każdego województwa, ponieważ będzie dotyczyła całej Polski. Natomiast tematyka wielofunduszowości, to jest coś dodatkowego, co można w ramach zespołu próbować poruszać, bo ten temat jest nierozzerwalnie związany z podejściem LEADER. Szerszy kontekst RLKS-u natomiast nie będzie głównym tematem spotkań zespołu.

Pan Edward Trojanowski, przedstawiciel grupy RLKS przy KM PROW na lata 2014-2020, podał kandydatów do zespołu jako ekspertów: Pana Andrzeja Hałasiewicza przedstawiciela Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich oraz Pana Ireneusza Kamińskiego eksperta sieci FARNET.

Pan Piotr Sadłocha przedstawiciel Polskiej Sieci LGD, powiedział, iż sieć także przeprowadzi głosowanie i przedstawi wybraną osobę z ramienia LGD-ów. Zaproponował także, aby nie wskazywać ekspertów, tak aby zespół posiadał możliwość zaproszenie różnych osób w zależności od podejmowanych zagadnień, tematów.

Pani Dyrektor Siemiątkowska odniosła się do słów Pana Hałasiewicza wspominając, że dwukrotnie były przeprowadzane konsultacje, na prośbę przewodniczącego GTL-u Witolda Magrysia oraz MRiRW, w ramach których każde z województw miało okazję wypowiedzieć się co do wdrażania wielofunduszowego LEADERa.

Pan Dyrektor Tomczak powiedział, że miał przyjemność widzieć kilka pism, nie wszystkie jeszcze spłynęły. Dotychczas jasno określiło się województwo kujawsko-pomorskie oraz podlaskie. Są też takie województwa, które cały czas się zastanawiają, potrzebują więcej informacji, więcej szczegółów, jeżeli chodzi o to, jak wielofunduszowość miałaby wyglądać, co będzie funduszem wiodącym. Kompletną informację resort otrzyma do końca roku.

Pani Elżbieta Siemiątkowska przypomniała, iż województwo kujawsko-pomorskie oraz podlaskie prowadziły rozmowy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, podczas których zostały rozwiązane wątpliwości co do tego, czy lokalne grupy będą mogły korzystać tylko ze środków przeznaczonych na jeden cel tematyczny, czy na wiele celów. Ze strony Ministerstwa Funduszy wielofunduszowość widziana jest jako bardzo elastyczny instrument. Zdaniem Pani Dyrektor, to czy SW będą wdrażać wielofunduszowość zależy tylko i wyłącznie od samych LGD-ów, to właśnie one powinny chcieć wdrażać ten instrument i wychodzić z inicjatywą oddolną.

Ad 5. Następnie Pan Dyrektor Łukasz Tomczak przedstawił temat *„Zasady rozdysponowania dodatkowych środków w ramach działania LEADER objętego PROW 2014-2020”*. (Prezentacja stanowi załącznik nr 2 do protokołu).

Po prezentacji Dyrektor zaprosił uczestników do dyskusji nad przedstawionymi przez resort propozycjami. Pani Dorota Goetz przedstawiciel LGD w woj. dolnośląskim zadała pytanie uszczegółowiające: jak będzie wyglądała sytuacja w odniesieniu do tych grup, które otrzymały pierwszego bonusu, czyli 70% odnosi się do całości budżetu.

Pan Dyrektor Łukasz Tomczak odpowiedział tak do całego budżetu, razem z bonusem.

Pan Edward Trojanowski, przedstawiciel grupy RLKS przy KM PROW na lata 2014-2020, poruszył kwestię pierwszych bonusów, które jak podkreślił były nie premiowaniem LGD-ów, tylko regionów, Urzędów Marszałkowskich, które sprawniej albo mniej sprawnie weryfikowały złożone wnioski. Niestety tak było, dlatego w jednych województwach prawie 100% grup otrzymało środki, a w innych jedna trzecia grup. Dla przykładu w woj.

mazowieckim tylko 10 grup na prawie 29 otrzymało środki, nie dlatego, że grupy te nie pracowały, że miały opóźnienia, tylko dlatego, że wnioski były długo rozpatrywane przez Urząd Marszałkowski. Pan Trojanowski zaznaczył, iż należy się zastanowić, aby w tej chwili nie powielać tego samego błędu. Po pierwsze, warto odnosić się nie do całości budżetu, biorąc pod uwagę, iż strategia zawiera podział na pewne okresy. Pan Trojanowski podał przykład Lokalnej Grupy Działania Zalew Zegrzyński, która przyjmowała pewne kwoty na określone lata, tak aby środki zapewnić w pierwszym kamieniu milowym, drugim i w trzecim. Zatem należałoby odnosić się do realizacji kamieni milowych, czyli jeżeli w pierwszym okresie zostało zrealizowane 100%, to jest wykonanie na poziomie 100%, jeżeli w drugim okresie są już zaawansowane działania, to wiadomo, że zaczął się też drugi okres, więc zasadne jest, aby odnosić do okresów rozliczania, kamieni milowych, bo rozpatrując inaczej będzie to niesprawiedliwe. Po drugie, to nie Lokalna Grupa Działania wybiera projekty do realizacji i jeżeli dana grupa rozdysponowała środki i czeka na podpisanie umów, to swoją pracę wykonała. Dlatego Pan Trojanowski zaproponował, żeby postępować sprawiedliwie, to znaczy oceniać Lokalne Grupy Działania, a nie postęp wdrażania i podpisywania umów w Urzędach Marszałkowskich, bo to są zupełnie dwie odrębne sprawy.

Pani Dyrektor Siemiątkowska odniosła się do prac UM mówiąc, iż w poprzednim okresie, nie było możliwości zatrudniania pracowników oraz w chwili obecnej również tej możliwości UM nie posiadają. UM są ograniczone pomocą techniczną, tak jak LGD-y, w związku z tym było do przewidzenia, że rozpatrywanie wniosków, przy spiętrzeniu pracy (wszyscy ruszają w jednym momencie, czyli w woj. kujawsko-pomorskim 20 grup realizowało równolegle zadania) będzie przebiegało dłużej, jednak z punktu widzenia racjonalnego, ekonomicznego UM nie mógł sobie pozwolić na zwiększenie zatrudnienia o 100 nowych osób, żeby przyspieszyć proces weryfikacji wniosków. Pani Dyrektor przyznała, iż każdy zespół w 16 województwach, naprawdę pracował bardzo szybko, sprawnie. Pani Siemiątkowska zwróciła się także do przedstawicieli ARiMR i podziękowała za przygotowanie czytelnych procedury, które ułatwiły sprawdzanie wniosków.

Justyna Durzyńska przedstawiciel samorządu pomorskiego podkreśliła, że rozumiała jest idea odnoszenia się do całości budżetu z uwagi na to, że chodzi o przekazanie pieniędzy tym grupom, które rzeczywiście rokują i w tej sytuacji można się nie martwić, że pieniądze nie zostaną wykorzystane. Co do idei nie ma wątpliwości, ale z drugiej strony należałoby przyjąć, w którym momencie jest wspomniane rokowanie, bo tak naprawdę bonusy obniżają wykorzystanie budżetu. Jest oczywiste że grupy, które dostały bonus, obecnie to wykorzystanie budżetu mają niższe. Więc jeżeli dana grupa dostała bonus i była grupą rokującą i cały czas taką jest i rzeczywiście pieniądze wydaje bardzo sprawnie, to znajduje się ona na pozycji przegranej.

Pani Dyrektor Durzyńska przyjmuje wyjaśnienia i uzasadnienia i sytuację, w której pewne grupy być może nie dostały bonusów, bo kamienie milowe były w umowie ramowej, a pisanie strategii, planowanie budżetów, wskaźników było dużo wcześniej, więc na etapie pisania strategii nie było wiadomo, co będzie bonusowane, czy wskaźniki, czy budżety. Pani Dyrektor przypominała sytuację z poprzedniego okresu programowania, kiedy wręcz był nacisk, żeby

środki finansowe w LEADER-ze były dostępne systematycznie, a nie wydatkowane wszystkie na samym początku. Jeżeli zatem mówimy o rokowaniu wydatkowania pieniędzy, to jest zasadne by w grupach, które otrzymały bonusy, porównać do pierwotnego stanu bez bonusu, wtedy sytuacja byłaby bardziej sprawiedliwa. Druga rzecz, o której wspomniała w swojej wypowiedzi Pani Dyrektor, to ograniczenia w bonusach. Obecnie samorzady odnoszą swoje statystyki do zawartych umów. Jeżeli natomiast mamy do czynienia z rozwiązywanymi umowami, zazwyczaj to są umowy dotyczące przedsiębiorczości oraz tworzenia i utrzymania miejsc pracy. Niestety poprzedni bonus był mocno ograniczony i dotyczył tylko i wyłącznie w całości miejsc pracy. Wydawać się może, iż ta sytuacja jest także w jakiś sposób trochę niesprawiedliwa, krzywdząca. Kolejno Pani Dyrektor Durzyńska zadała pytanie Panu Dyrektorowi Tomczakowi do przedstawionej w prezentacji treści: *„Ubieganie się o dodatkowe środki na realizację LSR będzie możliwe, jeżeli LGD spełni łącznie niżej wymienione warunki: LGD wykorzystwała do 31 sierpnia 2019 r. co najmniej 70% środków finansowych przeznaczonych na realizację operacji w ramach LSR w pełnym okresie realizacji PROW 2014-2020 (liczonych na zawartych umowach o przyznaniu pomocy)”,* dlaczego wybrano 31 sierpnia 2019 roku i dlaczego założono 70%?

Pan Dyrektor Tomczak odpowiedział: wybrano datę 31 sierpnia z uwagi na to, że resort na ten moment dysponuje już zweryfikowanymi aktualnymi danymi, które otrzymał z województw. Oczywiście termin ten można zmienić, lecz pojawia się pytanie, czy jest taka potrzeba? Każdy kolejny termin będzie niedoskonały. Nie jest tak, że resort założył 70%. Wszystko zależy od tego, jaką wartość bazową MRiRW przyjmie do wyliczania bonusów, jeżeli po 4 miesiącach dane się zwiększą i próg 70% osiągną dodatkowe grupy, to wtedy nie będzie to 11%, nie będzie też 70%, tylko będzie mniej niż 11% albo więcej niż 70%. Natomiast jeżeli mówimy o tym, że grupy, które dostały pierwszy bonus, są tutaj inaczej traktowane, niż inne grupy przy rozdysponowaniu dodatkowych środków, to należy zwrócić uwagę na to, że Lokalna Grupa Działania dostała pierwszy bonus, czyli posiada już środki, resort nie zamyka żadnej grupie drogi do otrzymania dodatkowych środków, które z założenia mają dotrzeć do tych grup, w których jest największe rokowanie co do wykorzystania środków.

Pani Bożena Pełdiak zastępca przedstawiciela LGD w woj. dolnośląskim zwróciła się o zmianę terminu „31 sierpnia 2019 r.”, ponieważ nie jest on najlepszy ze względu na okres wakacyjny.

Pani Joanna Sokólska przedstawiciel LGD w woj. podlaskim przyznała, iż na Podlasiu nigdy się nie upierano przy propozycji żeby premie dostały tylko te grupy, które już wcześniej środki otrzymały. Na Forum Podlaskiej Sieci, pojawił się temat aby pomyśleć o innym rozdysponowaniu środków i oczywiście wszyscy byli za pomysłem nad innym rozwiązaniem. Natomiast w tej chwili propozycja 70% od wszystkich środków, rzeczywiście jest bardzo nielogiczna w stosunku do grup, które otrzymały pierwszą premię. Dlaczego? Żadna z tych grup w woj. podlaskim nie ma podpisanych umów a tym samym nie zdążyła wykorzystać środków. Wszystkie grupy, które miały premie, są teraz na etapie ogłaszania konkursów bądź przekazywania dokumentacji już z rozstrzygniętych konkursów do samorządu województwa. Wobec tego obniżenie tej kwoty, tego procentu dla grup dobrych i grup, które postępowaly według określonych w umowie ramowej zasad, które wszyscy znamy, teraz to zupełnie

nielogicznie, bo tych środków nie dostaną. A jak to wygląda na przykładzie Podlaskich 11 Lokalnych Grup Działania? Otóż 6 Lokalnych Grup Działania dostało środki z PROW-u, dla przypomnienia jest to województwo wielofunduszowe, gdzie wdrażany jest wielofunduszowy RLKS, a mimo to 6, czyli ponad połowa grup otrzymało dodatkowe środki z PROW-u, nie mówiąc o tym, że kolejne 6 otrzymało też 60%. Tymczasem w tej chwili, jeśli zostanie rozdysponowany bonus według sposobu liczenia zaproponowanego przez MRiRW, to dodatkowe środki dostanie 5 grup i z wyjątkiem jednej grupy będą to wszystkie grupy, które nie otrzymały wcześniej pierwszego bonusu. Pani Sokólska przyznała, że zapoznano się też z tabelami w innych województwach i sytuacja jest bardzo podobna. Wydawać się może, że jest to sytuacja krzywdząca zarówno samorządy, jak i Lokalne Grupy Działania, które pracowały lepiej – czy może nie lepiej a inaczej, wypracowując sobie bonus. Według Pani Sokólskiej, w tej chwili dużo mniej środków jest kierowanych na województwo i dostaną je dokładnie nie te Lokalne Grupy Działania, które powinny je otrzymać. Nie chodzi o to, żeby nie dostały inne grupy, tylko po prostu należałoby wprowadzić oprócz limitu 70% również inne kryterium np. porównanie budżetu do pierwotnego stanu bez bonusu, o czym w swojej wypowiedzi wspomniała Pani Dyrektor Durzyńska.

Pan Jarosław Zielonka przedstawiciel LGD w woj. pomorskim. zabrał głos w kwestii pierwszych i drugich bonusów oraz sprawiedliwości w ich przyznawaniu. Pan Zielonka przyznał, iż pomyślał na drugi bonus troszkę wywraca do góry nogami całą ideę bonusów, jeżeli chodzi o bonusy w LEADER-ze. Pierwszy bonus miał być dla tych najbardziej efektywnych grup, które najlepiej wdrażały LEADER-a. Obecnie te grupy będą w dużej mierze pokrzywdzone, z uwagi na to, iż grupy te, dostały pierwszy bonus i będą miały dużo mniejsze szanse na otrzymanie bonusu drugiego. Nie zabieramy im pieniędzy fizycznie, ale w pewnej mierze te grupy trochę zostaną ukarane za to, że były dobre i dostały pierwszy bonus, bo w chwili obecnej nie mają szans na otrzymanie bonusu drugiego. W związku z powyższym Pan Zielonka przedstawił propozycję do rozważania, mianowicie zastosować dwa progi procentowe, jeden dla grup, które do tej pory bonusu nie otrzymały, a drugi próg, niższy, dla grup, które taki bonus już otrzymały.

Pan Dyrektor Tomczak zaznaczył, iż budżet jest określony. Resort przeliczył środki według dwóch propozycji: albo będziemy postępować jak do tej pory i wtedy te grupy, które dostały bonus nie są niesprawiedliwie potraktowane, ponieważ wszystkie grupy, które dostały, dostaną drugi raz, albo wybierzemy inny sposób postępowania. I nie jest do końca prawdą, że w skali kraju bonusy otrzymałyby tylko i wyłącznie grupy bez pierwszego bonusu, chociaż z punktu widzenia instytucji zarządzającej, nie byłoby to czymś złym, ponieważ resortowi zależy, i to będzie na pewno mocno artykułowane, na wykorzystaniu budżetu w LEADER-ze. Jeżeli obecnie jest taka sytuacja, że większość grup z pierwszego bonusu rzeczywiście jeszcze nie zdążyła wydatkować środków, to mamy sytuację taką, że jeżeli teraz porównywalne środki z bonusu drugiego dostaną inne grupy, to wszyscy rozpoczną wydatkowanie dodatkowych środków i zrealizują cel, który został postawiony „przesunąć środki na działania LEADER”, ponieważ działanie LEADER rokuje wykorzystaniem tych środków.

Pan Piotr Sadłocha powiedział, iż w Polskiej Sieci, wśród LGD-ów zostanie przedyskutowana propozycja przedstawiona przez Pana Dyrektora Tomczaka. A obecnie grupy proszą o zastanowienie się resortu nad przedstawieniem prostych procedur przyznania tych dodatkowych środków w „postaci sprawiedliwej”.

Następnie Pan Dyrektor Tomczak podał uczestnikom informację, iż z danych resortu wynika, że jest ponad 100 grup, które kwalifikują się do otrzymania drugiego bonusu. Natomiast z grup, które dostały pierwszy bonus, mniej więcej 30% nie ubiegało się o maksymalne kwoty z pierwszego bonusu, można zatem potraktować to jako informację, że w tych grupach jest mały potencjał do wykorzystania dodatkowych środków i tych grup można nie predestynować do drugiego bonusu. Jeżeli przyjmujemy tego typu retorykę, wtedy pojawią się zwolnione środki dla dodatkowych grup.

Pan Dyrektor zaproponował wspólne zastanowienie się nad rozwiązaniem, tylko resort nie ma na myśli krytyki przyjętych rozwiązań, lecz przedstawienie propozycji, które w niedługim czasie pozwolą stworzyć spójną koncepcję. Pan Dyrektor zaznaczył, iż MRiRW jest absolutnie przeciwny, żeby obniżyć to poniżej poziomu 10% wysokości budżetu. Natomiast podał propozycję zastanowienia się nad przyjęciem średniej krajowej wykorzystania środków, która jest na poziomie ok 60%.

Pan Paweł Czyszczoń potwierdził, iż przyjęcie średniej krajowej byłoby dobrym rozwiązaniem, a to co powstałoby powyżej średniej, dałoby dodatkowe środki, taka sytuacja byłaby sprawiedliwa dla wszystkich grup.

Pani Bożena Pełdiak oraz Pan Cezary Nowek przedstawiciel LGD z woj. mazowieckiego w dyskusji zaproponowali zmniejszenie do 65% oraz 10%.

Pani Justyna Durzyńska zwróciła uwagę na fakt, że nie wszystkie grupy, którym będą przysługiwać bonusy, mają obowiązek i są zainteresowane zawnioskowaniem o nie i w takiej sytuacji pojawia się problem niewykorzystania budżetu.

Dyrektor Tomczak zaznaczył także, że jeżeli pojawią się niewykorzystane środki, resort sporządzi pismo z informacją, że te grupy, które nie złożyły wniosku i nie wykorzystwały całych środków, są już na straconej pozycji. Jeżeli chodzi o trzeci bonus i pozostałe środki, zostaną one rozdysponowane zgodnie z nowymi opracowanymi kryteriami, tak aby mogła się o nie ubiegać reszta grup. Pan Dyrektor zaznaczył, jeżeli obniżymy do 65% i 10%, to poszerzymy grono grup zainteresowanych bonusami. Reasumując – jeżeli zostaną niewykorzystane środki, to w pierwszej kolejności zostaną przesunięte na projekty współpracy, w drugiej kolejności zostaną one przeznaczone na różnice kursowe, natomiast jeżeli będzie to istotny budżet, resort zaplanuje trzeci bonus w ramach tych pozostałych środków, który będzie już niedostępny dla tych grup, które wcześniej środków nie wykorzystwały.

Następnie Pani Joanna Sokólska w swojej wypowiedzi wróciła do propozycji przeliczenia, bo jak przyznała, nie jest to skomplikowany mechanizm, zaproponowała ponownie, aby grupom z bonusem liczyć stan wyjściowy sprzed pierwszego bonusu, lub obniżyć im tak, jak Pan

Dyrektor Tomczak zaproponował do 11%, zdaniem Pani Sokólskiej nie będzie to wymagało podwyższenia do 80% progu dla wszystkich grup.

Pan Dyrektor Tomczak powiedział, że razem z pracownikami Wydziału Rozwoju Terytorialnego przeliczą zaproponowane wartości, ale zaznaczył, iż resort nie może sobie pozwolić na sytuację, w której przekazana zostanie informacja z przyjętymi wartościami 65% i 11%, a następnie okaże się, że zabraknie środków. Pracownicy resortu jeszcze raz dokonają przeliczania, sprawdzą, czy takie założenia mieszczą się w dostępnym budżecie. Jeżeli zmiany będą do zaakceptowania w ramach dostępnego budżetu, to resort przychylił się do propozycji średniej czyli do 65%, ale Pan Dyrektor postawił warunek, że nie będzie to mniej niż 10% wysokości budżetu.

Ad 6. Pan Dyrektor Łukasz Tomczak przedstawił temat „*Nowe podejście do ustalania dostępnych środków w ramach poddziałania 19.2 PROW 2014-2020 w kontekście kursu PLN/EUR*” (Prezentacja stanowi załącznik nr 3 do protokołu).

Następnie Pan Dyrektor Tomczak poprosił Panią Beatę Rodak o uzupełnienie przedstawionych informacji. Pani Rodak odniosła się do przeliczania w ramach całego harmonogramu, zaznaczyła, iż należy pamiętać, że obejmuje on granty i operacje własne, które są wliczone w budżet, a instrukcja dotyczy przeliczania środków w ramach naborów. Biorąc powyższe pod uwagę, granty i operacje własne również przeliczane są przy zastosowaniu tego samego kursu, o czym nie ma wzmianki w samej instrukcji dotyczącej kursu, ponieważ ona dotyczy tylko konkursów, więc przy przeliczaniu grantów i operacji własnych należy również posilkować się wzorami zamieszczonymi w instrukcji. W kolejnej części wypowiedzi Pani Rodak odniosła się do przepisu z rozporządzenia, który jest zapominany przez wszystkich. Otóż jest to przepis, który mówi o tym, że pomoc przyznaje się według kolejności na liście. Do tej chwili nie miało to znaczenia, były projekty, środki na wszystkie projekty i nie było znaczenia, czy zawarto umowę na pierwszy projekt, czy na ten, który był 20 na liście. Natomiast w momencie, kiedy zachodzą zmiany kursowe i na etapie zawierania umów aktualizujemy kurs, należy zacząć analizować budżet, żeby nie było takiej sytuacji, że będą swobodnie zawierane umowy w pierwszej kolejności na projekty z końca listy, a następnie okaże się, że środków nie wystarczy na projekty znajdujące się na pozycjach początkowych listy.

Pani Dyrektor Siemiątkowska zwróciła się z pytaniem, jak będzie wyglądało przeliczanie, a mianowicie czy zobowiązania będą liczone według aktualnego kursu, a wypłacone według tego, kiedy była wypłata środków? Jak podkreśliła Pani Siemiątkowska będzie to trochę taki rebus, który jednak nie będzie oczywisty, bo w jednym miesiącu będzie kurs 4,26, a w kolejnym 4,34, a przy kwocie paru milionów może zrobić się duża różnica. Pani Dyrektor zaproponowała także, iż obecnie jest dobry moment na to, żeby uwolnić nadwyżki z różnicy kursowej euro, tak aby Lokalne Grupy mogły już ten budżet brać pod uwagę przy konkursach.

Pan Dyrektor Tomczak przedstawił propozycje MRiRW. Pierwszy pomysł resortu był taki, iż w ogłoszeniu znajdzie się informacja o możliwości wskazywania przeliczenia na wyższy kurs. To pozwoliłoby na wykorzystywanie wolnych środków w danym ogłoszeniu, w danym przedsięwzięciu. Biorąc pod uwagę grupy, które mają już pewne przedsięwzięcia zakończone,

w których ARiMR dokonała płatności to sytuacja wygląda jasno, te operacje mają już właściwy dla siebie kurs. Natomiast to co przed nami jest cały czas niepewne, resort przypuszcza co może się wydarzyć z budżetem, który jest do dyspozycji w PROW-ie. Wzory, którymi dysponuje ARiMR do obsługi LEADER-a, bazują na tej samej zasadzie co przy innych działaniach. Pan Dyrektor przyznał, że wzór jest bardzo skomplikowany, ale jest w nim logika. Resort rolnictwa natomiast stara się jak najprecyzyjniej dopasować limit budżetu do bieżącej sytuacji, zakładając, że w sytuacji gdzie płatności są zrealizowane wykorzystany będzie kurs rzeczywisty, natomiast gdzie nie dokonano jeszcze płatności, wykorzystany zostanie kurs najświeższy, zakładając, że przyszłe płatności, będą średnio przeliczane przez ten kurs, pod uwagę będzie brany przedostatni dzień z ostatniego miesiąca. Średni kurs od początku okresu programowania, wyniósł 4,21 zł.

Pan Dyrektor Tomczak dodał, iż tak naprawdę, jeżeli będziemy posiłkować się dzisiejszym kursem 4,29, to jest pewne ryzyko, że skoro średnia była 4,21, to kurs 4,29 może być trochę za wysoki. Natomiast kurs ten będzie się zmieniał, LGD-y jeszcze nie ogłosiły naborów, samorządy również nie zawierają wszystkich umów, które nagle wykorzystają wszystkie LSR-y w 100% z uwzględnieniem tych nowych kursów, więc w którymś momencie na pewno ktoś może dostać odmowę przyznania pomocy ze względu na artykuł 17 ustęp 1 punkt 2 „Ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności”. Sądząc po statystykach na razie w praktyce jeszcze takiej sytuacji nie było, natomiast świadomość artykułu 17 ustęp 1 punkt 2 musi być i w którymś momencie może on zadziałać. Jeżeli natomiast mówimy o kwotach w euro, to w umowach ramowych kwota jest zapisana w euro i jest przeliczona na złotówki. Obecnie w wielkim uproszczeniu postępujemy w ten sposób, że wszystkie złotówki, które są w LSR-ze, a przede wszystkim w harmonogramie przeliczamy na euro, czyli dzielimy przez 4. Po przeliczeniu suma kwot w euro, tych rozczłonkowanych, ma się zgadzać z kwotą ogólną w euro, to jest baza, nie modyfikujemy wysokości euro.

Pan Dyrektor Tomczak dodał, że w euro kwota jest niepodwyższalna za wyjątkiem bonusów, ale różnica kursowa nie polega na tym, że euro podnosimy, a jedynie mamy świadomość, że to „euro więcej waży, niż ważyło do tej pory”. W ogłoszeniu o naborze wskazujemy, że to jest 100 jednostek euro. Możemy także w ogłoszeniu o naborze podać indykatywną kwotę, 400 jednostek w złotych. Po co? Po to, że etap wyboru projektów przez LGD nie jest tym etapem, który by nam przeszkadzał w wykorzystaniu dodatkowych środków, bo Lokalna Grupa Działania, oceniając projekty, miała do wyboru 3 opcje: wybrać projekt i nadać mu status wybrany, mieszczący się w limicie, wybrać projekt, który nie mieścił się w limicie, i nie wybrać projektu.

Natomiast Lokalna Grupa Działania mogła wybrać projekty na kwotę większą, niż był limit, nie stanowiło to problemu, tylko co w sytuacji gdy Lokalna Grupa Działania wybrała na przykład wniosków na więcej niż te 400 jednostek, założmy na 420, a samorząd przyznając pomoc musiał się zmieścić w 400 jednostkach w złotych. Obecnie Lokalna Grupa Działania wybiera te projekty, które są dobre i te, które spełniają warunki i mają odpowiedni poziom punktowy. Te wszystkie wnioski mają status operacji wybranych, tylko niektóre są wybrane i mieszczą się w limicie na 400 jednostek. Dlaczego tak się dzieje? To jest przemyślane, mamy

do wyboru albo jako limit wskazać 400, albo 425, według aktualnego kursu. Natomiast tutaj pojawia się różnica pomiędzy wnioskiem wybranym, a wnioskiem wybranym mieszczącym się w limicie. Różnica ta, to otwarcie dostępu do protestu. Beneficjenci, którzy są wybrani, mieszczą się w limicie, oni nie mają prawa do protestu, natomiast ci beneficjenci, którzy nie mieszczą się w limicie, mają prawo protestu. Prawo do protestu zostało przyznane z uwagi na to, iż skoro beneficjenci uważają, że ich wniosek został źle oceniony, być może efekty protestu pozwolą im przesunąć się na liście i uzyskać status operacji mieszczącej się w limicie, albo po proteście nagle będą finansowani z celu ogólnego. Więc Pan Dyrektor zaznaczył, żeby unikać sytuacji, że w ogłoszeniu podamy 100 jednostek euro, czyli 430 albo 420 jednostek w złotych, a tym samym zablokujemy prawo do protestu wniosku, który właśnie ze względu na tę różnicę nie uzyskał statusu wniosku wybranego mieszczącego się w limicie. Natomiast za miesiąc lub za dwa, kiedy wniosek jest rozpatrzony i gotowy do zawarcia umowy w samorządzie województwa, okaże się, że to nie jest 429, tylko to jest 419, ponieważ kurs w momencie zawierania umów się obniżył. Żeby nie było sytuacji takiej, że w momencie, kiedy Lokalna Grupa Działania ocenia projekt i wybiera go, nadaje mu status mieszczącego się bądź niemieszczącego się, wtedy mówi, że mieści się w limicie, więc nie ma prawa do protestu, a samorząd później na końcu podaje informacje, że projekt jednak się nie mieści.

W powyższej sytuacji musimy mieć na uwadze przepisy ogólne dotyczące finansów publicznych. Nie można zawierać umów ponad wysokości środków, które są możliwe do przyznania. Oczywiście w przypadku kursu mamy taką sytuację i jak podkreślił Pan Dyrektor Tomczak nie jest to łatwe, bo co to znaczy, że zawieramy w złotówkach i nie przekraczamy kwoty w euro? Temu służą instrukcje przekazane przez ARiMR, które pozwalają jak najbardziej rzetelnie ustalić, kiedy są wykorzystane środki, a kiedy nie. I przykład, gdzie dzisiaj projekt jeszcze mieści się w limicie, natomiast w następnym miesiącu już nie, w tej sytuacji dużo zależy od samego samorządu, który jeżeli by opóźnił zawieranie umów, to być może by był problem. Więc nie jest tak, że można zawrzeć umowę, jeżeli nie ma środków. Jeżeli mówimy o tym, że przyznajemy pomoc do wysokości środków w złotówkach, tak jak jest do tej pory, problemu nie ma. Jeżeli przechodzimy na euro po to, aby skonsument różnice kursowe, to musimy uwzględnić to, że jednak pojawia się problem taki, że to euro się zmienia. Dlatego też w ogłoszeniu wskazujemy niższy kurs, po to żeby nie było właśnie takiej sytuacji.

Pan Robert Krysztofiak przedstawiciel UM woj. wielkopolskiego odniósł się do wypowiedzi Pana Dyrektora Tomczaka i zapytał jakie są przeciwwskazania, żeby przyjąć prostsze rozwiązanie, czyli przyjąć jakieś ryzyko kursowe na całym programie: zamiast przyjąć kurs indykacyjny 4,00 przyjąć kurs na przykład 4,20. Pan Krysztofiak sprawdził, iż średni kurs euro w ciągu ostatnich dwóch lat, to jest 4,2772, w ciągu ostatnich 5 lat 4,2721, 10 lat 4,2035. To rozwiązanie byłoby prostsze niż ciągłe przeliczanie naborów. W woj. wielkopolskim do tej pory ogłoszono ponad 500 naborów dla poszczególnych zakresów LSR, więc ryzyko błędu będzie duże. Oczywiście obecnie naborów będzie mniej, ale rozsądne byłoby zastosowanie zdecydowanie prostszego rozwiązania.

Pan Dyrektor Tomczak ustosunkował się do propozycji Pana Krysztofiaka, która jak najbardziej byłaby prosta, ale resort rolnictwa nie ma możliwości jej zastosowania. Pan

Dyrektor jeszcze raz zaznaczył dlaczego takiego rozwiązania (przeliczenia w złotych) już na początku nie przedstawiono. Jest to problem od strony zarządzania środkami PROW-u, takiego ryzyka kursowego raczej nie pozwoliłby przyjąć Minister Finansów. Drugi problem byłby taki, że resort musiałby brać pod uwagę dużo niższy kurs.

Ad 7. Głos ponownie zabrała Pani Beata Rodak przedstawiając temat „*Zmian w zakresie poddziałania 19.3 PROW 2014-2020*”, w którym odniosła się do nowelizacji rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacji działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego PROW na lata 2014-2020. Przedstawiła zmiany w dokumencie, czyli termin ponoszenia kosztów, który został wyznaczony od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, zmiana na taką jak we wszystkich działaniach PROW-u. Kolejna zmiana dotyczy liczby punktów w ramach poszczególnych kryteriów dla projektów współpracy. Zmiana miała na celu zmniejszenie wagi kryterium dotyczącego międzynarodowego projektu współpracy i to się wydarzyło ponieważ z dotychczas obowiązujących 8 punktów obecnie jest 4. Zmian dokonano także w kryterium dotyczącym celu projektów współpracy, czyli zgodności z więcej niż jednym celem szczegółowym i w przypadku tej zmiany zaistniał wzrost o 2 punkty, z 4 do 6. Zmiany dokonano również w przypadku projektu, który obejmuje miejsca pracy i w tym przypadku mamy obniżenie liczby punktów do 3. Natomiast doświadczenie w realizacji projektu współpracy po zmianie jest więcej punktowane, zostało dołożone po jednym punkcie, w rozporządzeniu uwzględniono dwa warianty, 3 projekty albo 1, w zależności od zakresu. Odnosnie partnera zagranicznego zmiana z 8 punktów na 4 punkty. W temacie zintegrowania projektu współpracy, symetryczności, dokonano zmiany z 4 punktów do 6 i z 2 punktów do 4, czyli dodano po 2 punkty. Obecnie mamy inaczej rozłożone wagi punktowe, dzięki czemu powstał dużo łatwiejszy dostęp do osiągnięcia tego wymaganego minimum w projektach współpracy, dużo mniej ważą projekty międzynarodowe i dużo mniej ważą miejsca pracy i to są takie dwie najważniejsze zmiany w rozporządzeniu.

Kolejne zmiany dotyczą PROW-u w kontekście środków dla projektów współpracy w ramach całego budżetu na LEADER-a. Zmiany obejmują zwiększenie limitu z 5% do 10% na jedną LGD. Propozycje zmian oczekują na akceptację PROW-u przez KE, niezbędna jest także zmiana przepisów krajowych, która jest obecnie procedowana.

Pani Beata Rodak przypomniała także o rzeczy oczywistej, o której grupy zapominają, mianowicie że środki, które w umowie ramowej były zagwarantowane na projekty współpracy, odnoszą się do czasu przeszłego, one były zagwarantowane, tej gwarancji obecnie nie ma. Jeżeli jakaś grupa żyje w przekonaniu, że w umowie ramowej ma jakieś środki przewidziane na projekty współpracy i że one nadal czekają do ostatniego dnia, to może zdarzyć się tak, że składając wniosek grupa dowie się, że środki są już niedostępne, ponieważ inne grupy po prostu je wykorzystały.

Trzeba pamiętać o tym, że ten budżet, który grupy mają przewidziany na projekty współpracy, już w tej chwili nie gwarantuje 100% pokrycia 5% środków na projekty współpracy dla każdej grupy. A biorąc pod uwagę zmiany z 5% na 10%, to tym bardziej gwarancji tej dla wszystkich

grup z pewnością nie ma. Więc limit na grupę jest większy, ale jest też trochę większa konkurencja. Pani Beata Rodak zachęca zatem grupy do szybkiego składania wniosków na projekty współpracy, a tym samym nie czekania na ostatnią chwilę, w której przyjdzie rozczarowanie brakiem dostępnych środków.

Ad 8. W drugiej części posiedzenia Pan Piotr Sadłocha, jako nowy Prezes Polskiej Sieci LGD – Federacji Regionalnych Sieci LGD poinformował zebranych o podjęciu przez Zarząd Polskiej Sieci LGD uchwały dotyczącej zmiany przedstawicieli w GTL. Członkiem GTL zostaje Prezes Polskiej Sieci, a jego zastępcą Wiceprezes Polskiej Sieci. W związku z powyższym Piotr Sadłocha, nie będzie już pełnił funkcji przedstawiciela regionalnych sieci LGD województwa świętokrzyskiego w GTL.

Ad 9. Następnie Pan Paweł Krzeczunowicz Dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Warszawie zaprezentował uczestnikom zmiany w Planie Operacyjnym KSOW na lata 2018-2019 w zakresie działania 4, po czym uczestnicy podjęli *uchwałę nr 15 w sprawie zaopiniowania zmian w projekcie Planu Operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 dla działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej”*. W głosowaniu 38 osób było za przyjęciem uchwały, 1 osoba się wstrzymała, nikt nie był przeciw.

Ad 10. W punkcie wolne głosy i wnioski Pan Marcin Świerczyński przedstawiciel LGD z woj. Śląskiego odniósł się do kwestii zapisu dotyczącego limitu zatrudnienia w poszczególnych LGD w kontekście spodziewanej albo planowanej być może aktualizacji rozporządzenia w zakresie funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania. Okazuje się, że niektóre grupy mają problem z utrzymaniem śródrocznego stanu zatrudnienia. Praca w LGD jest dosyć wymagająca, nowo zatrudniona osoba musi wykazywać się kwalifikacjami, a na rynku niestety zaczyna brakować pracowników. W związku z powyższym przy okazji nowej aktualizacji przedstawiciel śląskiej sieci LGD zapytał czy istnieje możliwość zmniejszenia limitów zatrudnienia?

Dyrektor Łukasz Tomczak odpowiadając zwrócił uwagę na to, że to jest pochodna tego, co było robione w analizie i głównym elementem składowym i determinującym wysokość ryczaftu dla Lokalnych Grup Działania to był poziom zatrudnienia. Resort ten poziom zmniejszył w stosunku do tego, co było jeszcze proponowane w pierwszej wersji analizy, więc wydaje się, że te możliwości zmniejszania są małe. Kolejna kwestia dotyczy tego, iż można ten poziom zatrudnienia rozliczać narastająco. To znaczy, liczy się średni stan zatrudnienia z okresu od początku funkcjonowania do dziś, w związku z czym nadwyżki zatrudnienia czy większy poziom zatrudnienia, który był potrzebny, jak było sygnalizowane przez grupy, na początku realizacji strategii, może być skompensowany teraz niższym poziomem zatrudnienia, niż to jest w rozporządzeniu przewidziane, bo średnią liczymy z coraz to dłuższego okresu, więc nie powinno być problemu.

Ad. 4 W spotkaniu uczestniczył również Podsekretarz Stanu w MRiRW Ryszard Zarudzki, który przedstawił efekty prac nad wieloletnimi ramami finansowymi na nowy okres

programowania, prowadzącymi do wyrównania niedoboru środków finansowych w II filarze i zbliżenia się Polski do budżetu z 2014-2020. Wskutek tych działań, ma nastąpić pełna konwergencja, czyli wyrównanie do średniej unijnej. Żegnając się z członkami GTL przypomniał, że metoda LEADER/RLKS jest zapisana w dokumentach strategicznych oraz, że w samorządach będzie kontynuowany ten system wdrażana. Na zakończenie podkreślił, że resort przywiązuje dużą wagę, że LGD muszą przyjąć odpowiedzialność w zakresie proponowania rozwiązań, które mają wpływać z potrzeb LGD i dlatego metoda SWOT jest istotna. Członkowie GTL podziękowali Ministrowi za współpracę.

Ad 11. Wnioski i ustalenia z posiedzenia:

1. Zmiana nazwy „Zespołu roboczego do spraw przygotowania proponowanego zakresu merytorycznego dla instrumentu terytorialnego RLKS”, który został powołany na XII posiedzeniu GTL-u w Koszęcinie i nadanie zespołowi szerszych celów, które będą korespondowały z jego nową nazwą „Zespół roboczy do spraw przyszłości podejścia LEADER”. Propozycję rozszerzenia składu do nowego zespołu zostaną przekazane do MRiRW z samorządów województw oraz z LGD za pośrednictwem sekretariatu GTL.
2. Podjęcie uchwały nr 15 w sprawie zaopiniowania zmian w projekcie Planu Operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 dla działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej”.

Pani Elżbieta Siemiątkowska zakończyła posiedzenie GTL.

Załączniki:

1. Lista obecności
2. Prezentacja „Zasady rozdysponowania dodatkowych środków w ramach działania LEADER objętego PROW 2014-2020”
3. Prezentacja „Nowe podejście do ustalania dostępnych środków w ramach poddziałania 19.2 PROW 2014-2020 w kontekście kursu PLN/EUR”
4. Uchwała nr 15 z dnia 5.12.2019 r. w sprawie zaopiniowania zmian w projekcie Planu Operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 dla działania „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej”.

Sporządziła: Karolina Cygan, Jednostka Centralna KSOW, CDR Oddział Warszawa